

MASSIVE OPEN ONLINE COURSES

Wereldwijd Wageningen

Honderdduizenden mensen schreven zich al in voor de gratis Wageningse onlinecursussen, de MOOC's. De deelnemers komen van over de hele wereld en willen zich oriënteren of hun kennis verbreden. 'Een MOOC volgen kost niks, is vrijblijvend en ik kan het in mijn eigen tijd doen.'

TEKST ALEXANDRA BRANDERHORST ILLUSTRATIE YVONNE KROESE

Ik ben altijd al geïnteresseerd geweest in internationale ontwikkeling en duurzaamheid. Het is belangrijk dat we weten waar ons geld naartoe gaat en hoe onze aankopen de sociaaleconomische verhoudingen en het milieu in de rest van de wereld beïnvloeden. Tijdens mijn studie had ik geen tijd me hierin te verdiepen, dus ik was blij toen ik deze onlinecursus vond', mailt Zoë Fowler-Kimsey uit de VS.

Ze is 25, behaalde eerder een bachelorgraad in moderne talen en literatuur en werkt momenteel als reisgids. In januari begon ze met de cursus *Food Security and Sustainability: Food Access*. Dat is een van de Massive Open Online Courses (MOOC's, spreek uit: moeks) die Wageningen University & Research aanbiedt. In de toekomst wil Fowler-Kimsey misschien een master doen en een baan zoeken op het gebied van duurzaamheid en voedsel. Vanwege haar werk als gids is het handig dat Fowler-Kimsey de cursus in haar eigen tempo en op iedere plek kan volgen.

Steeds meer universiteiten bieden op internet gratis cursussen aan die massaal gevolgd kunnen worden. Deze MOOC's maken universitaire kennis laagdrempelig en voor grote groepen mensen toegankelijk. In de

Wageningse kennis opdoen

‘Het is boeiend om de reacties van over de hele aardbol te zien’

Wageningse MOOC's, die gemiddeld acht weken duren, wordt basiskennis over een bepaald onderwerp aangeboden in korte filmpjes en presentaties van 3 tot 7 minuten, bijvoorbeeld met animaties en een voice-over. Daarnaast zijn er opdrachten en kunnen de deelnemers kennis en ervaringen uitwisselen op een forum. ‘Voor sommige opdrachten moeten we bijvoorbeeld foto's maken van ons avondeten of op een markt, en deze delen met de groep’, schrijft Fowler-Kimsey. ‘Het is boeiend om de reacties van over de hele aardbol te zien in het forum. Ik denk niet dat ik zoveel verschillende perspectieven zou meekrijgen als ik fysiek op een universiteit studeerde.’

DUUR OM TE MAKEN

Cary Clark, oorspronkelijk uit de VS maar nu woonachtig in Italië, volgde dezelfde MOOC. Ze is boven de 50 en ontwierp en begeleidde als docent en consultant voor onder meer de Wereldbank en de VN trainingen en onlinecursussen. Momenteel werkt ze met landbouworganisaties en docenten in Oost-Afrika, Pakistan en de Golfstaten en leert hun hoe ze kunnen profiteren van online learning. Net als Fowler-Kimsey wilde Clark zich >

uit belangstelling verdiepen in *Food Access*. 'Ik ben erg bezorgd over de wereldwijde achteruitgang van het milieu, veroorzaakt door de intensieve landbouw en het gebruik van landbouwchemicaliën. Ik wilde weten welk standpunt Wageningen inneemt.' Clark, die veel MOOC's heeft gevolgd, vindt dat de Wageningse MOOC technisch goed in elkaar zit. 'De structuur en presentatie is rechttoe, rechtaan.' Inhoudelijk is ze wel een andere visie toegedaan dan de docenten. Toch is ze dankbaar voor de Wageningse MOOC's. Clark: 'Ik weet dat de cursussen tijdrovend en duur zijn om te maken. Het is een geweldige dienst aan het mondiale onderwijs.'

Ook studenten volgen MOOC's, zoals Thalison Bruno Campos Correa, die bosbouw studeert aan de Universidade Federal Rural da Amazônia in Brazilië. Correa deed de MOOC *Sustainable Soil Management* om zijn vaardigheden in bodemmanagement te verbeteren. 'Als bosbouwstudent ben ik me ervan bewust dat de bodem fundamenteel is voor de instandhouding van het leven. Zonder grond zijn er geen bomen, dieren, eten en ecosysteem; zonder grond is er geen leven.' Hij vond de cursus niet moeilijk en alle thema's waren in zijn ogen relevant. 'Aan het einde van de cursus begrepen we het belang van de bodem en wisten we hoe je die duurzaam kunt beheren.' In de toekomst wil Correa zeker andere MOOC's volgen, van welke universiteit weet hij nog niet. Hij ziet het als een goede manier om de studie te verrijken en zijn kennis over zijn toekomstige werkveld te verbreden.

TWEEHONDERD LANDEN

Aan de Wageningse MOOC's doen mensen mee uit zo'n tweehonderd landen. De meeste deelnemers komen uit Engelssprekende landen. Op nummer één staat de VS, op twee India en dan volgen Nederland, Canada, Duitsland, Engeland en Brazilië. De leeftijden liggen tussen de 15 en 81 jaar, met een gemiddelde leeftijd van 30 jaar. Ongeveer een derde van de deelnemers heeft een

'Die achtergrondkennis kan ik in mijn werk goed gebruiken'

opleidingsniveau lager dan een BSc, ongeveer een derde zit op BSc-niveau en ongeveer een derde heeft MSc-niveau of hoger.

Vanaf de eerste MOOC's in 2015 tot nu hebben zich meer dan 260 duizend mensen ingeschreven. Dat betekent overigens niet dat ze de MOOC ook hebben gevolgd. 'Sommigen beginnen niet, anderen haken halverwege af of browsen alleen een beetje door de cursus heen. Er zijn zoveel verschillende motivaties', verklaart Ulrike Wild, directeur Online learning aan Wageningen University & Research. Slechts 1,5 procent van de deelnemers rondt de cursus helemaal af en koopt het eindcertificaat van 50 dollar.

Wageningse studenten kunnen een deel van de MOOC's volgen als vrije-keuzevak. Wanneer ze vervolgens op de campus een aan de MOOC gekoppeld examen afleggen, krijgen ze daar studiepunten voor. Op dit moment zijn universiteiten ook bezig om elkaars MOOC's te erkennen. 'We verkennen samenwerking met de TU Delft en de Universiteit Leiden en doen dat ook in Europees verband. Elders MOOC's volgen, verbreedt de keuzemogelijkheden van studenten en geeft differentiatie in de studiepaden', aldus Wild.

ONLINE MASTERS

Veel universiteiten experimenteren met online onderwijs. Het is betaalbaar en flexibel en maakt ook het ideaal van 'een leven lang leren' makkelijker. 'Wageningen loopt

mee in de voorhoede, omdat we ook enkele masters online aanbieden', aldus Wild. Anders dan bij de open en gratis MOOC's, gaat het om volledige online masterstudies die, afhankelijk van het studietempo, vier jaar duren. De studenten komen enkele weken naar Wageningen voor labwerk en om hun scriptie voor te bereiden. In september 2015 begon de universiteit met de eerste online masters *Plant Breeding* en *Nutritional Epidemiology and Public Health*, die elk worden gevolgd door zo'n 35 studenten. De gemiddelde leeftijd van de studenten is 31 jaar. Ze komen uit allerlei landen, ook Nederland. 'Wat opvalt is dat deze mensen meestal hun carrière en studie combineren, dat is heel anders dan fulltime studeren. Er is meer uitval, leefomstandigheden spelen een grotere rol.' In september dit jaar start een nieuwe online master: *Food Technology*.

CAMERATRaining

'Ik had niet gedacht dat we zo snel zo'n groot en open online portfolio op zouden bouwen. Onze docenten zijn heel enthousiast over de mogelijkheid om mondiaal hun kennis uit te dragen', zegt Wild. De docenten krijgen cameratraining en er is een productieteam van technici en onderwijskundigen.

Het onlinemateriaal dat wordt ontwikkeld, wordt bovendien in het reguliere onderwijs gebruikt. Dat speelt een grote rol bij de onderwerpkeuze. 'We kijken of het nut heeft om een vak dat hier op de campus gegeven wordt verder te ontwikkelen of te vernieuwen. En we kijken of een MOOC als bijspijkerkursus kan dienen, zoals *Food Safety*, dat de basisbeginselen uit de bachelor behandelt. Daarnaast moeten de onderwerpen typisch Wageningse zijn en een bredere doelgroep aanspreken.'

Wageningen biedt de open online cursussen aan op het Amerikaanse platform EdX. De MOOC's zijn los te volgen, maar ook in series rondom thema's als voedselzekerheid of biobased sciences. 'Dat is interessant voor de markt van *professional learning*', aldus Wild. 'Ook werkne-

mers bij grote bedrijven als Shell en Friesland Campina kunnen zichzelf verder ontwikkelen of nieuwe kennis in hun vakgebied opdoen. Hetzelfde geldt voor Wageningse alumni.'

Vakkennis bijspijkeren was precies de reden waarom Anja Janssen in 2015 de eerste MOOC *Nutrition and health* volgde. In 1992 studeerde ze af van de Wageningse studie Levensmiddelentechnologie. Ze woont in Wageningen en werkt als freelance voedingsjournalist en tekstschrijver. 'Een MOOC volgen kost niks, is heel vrijblijvend en ik kon dit in mijn eigen tijd doen. Het vrijblijvende is tegelijkertijd een minpunt, niemand zit je achter de broek', aldus Janssen.

Een certificaat had ze niet nodig, maar Janssen maakte wel steeds de examenvragen. De MOOC bracht veel kennis naar boven die was weggezaakt, zegt ze. 'Eén onderdeel ging over de waarde die je aan voedingsonderzoek moet toekennen, bijvoorbeeld dat epidemiologisch onderzoek minder zegt dan een klinische studie. Die achtergrondkennis kan ik in mijn werk goed gebruiken.' ■

MOOC'S

Het palet van Wageningse MOOC's loopt uiteen van *Nutrition and Health* en *Food Security and Sustainability* tot *Biobased Sciences*, *Animal Behaviour*, *Soil Management* en *Urban Development*. Het gehele MOOC-aanbod staat op: www.wur.eu/moocs

Nieuwe ideeën voor het onlineportfolio zijn welkom. Mail naar mooc@wur.nl. Ook op Facebook zijn de MOOC'S te vinden: www.facebook.com/MOOCsWUR.

Wageningen biedt ook online masters en beroepsonderwijs aan. Kijk voor alle mogelijkheden op: www.wur.eu/onlineeducation

